

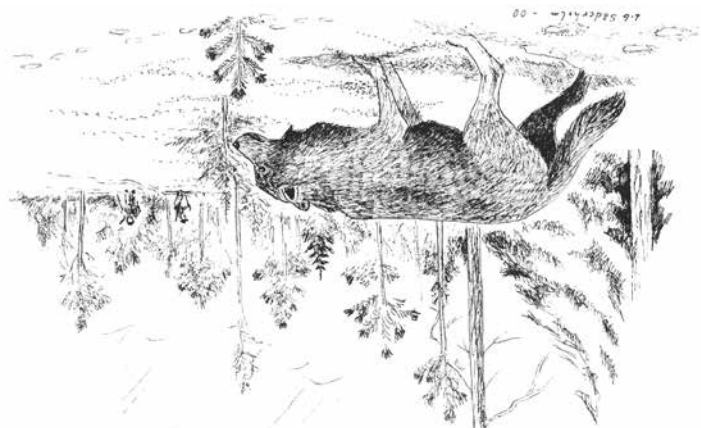
”Landskapsvargen” uppmärksammades även i tidningarna. Jaktén i Långgämnne finns beskriven i Vasabladet den 11 februari och följande dag berättar tidningen om hur och var vargen sköts. (Artikeln har tidigare ingått i Aktiv närkulturs tidskrift *Album 3*, publicerad 2001.)

Holger Gullholm

Vargen var kvar i kärret. Jägare var utplacerade runt kärret. En grupp jägare började jakten, men de fick inte syn på vargen, som inte kunde ta sig ut ur kärret då jägare var tätt utplacerade. Jaktén pågick i flera timmar, men ingenting hände. Men sent på eftermiddagen hände något. En jägare som stod på Malaxvägen gick till sin kamrat för att prata lite. Och just där luckan öppnades smet vargen ut! Allt gick så fort att ingen hann skjuta. Vargen sprang söderut mot Pötom. Jägarna sammanträdde till rådsläppning. Hur skulle man göra? Alla var överens om att det var sent att fortsätta. Det började skymma. Men en rätt gammal jägare, Isak Paxal, sa: ”Nu när ni är så många unga karlar, nog måste vi fortsätta, inte kan vi gå hem så här!” Men jakten var nog slut för den dagen.

VI VAR EN GRUPP POJKAR i Långgämnne som brukade träffas om söndagarna. På somrarna idrottade vi, på vintern skidade vi. Söndagen den 9 februari 1941 var igen en skiddag. Vi sammanträdde vid Långgämnne folkskola på förmiddagen. Skidårdagen skulle gå norrut mot Heleneholms gårdar. Vi skulle vika av västerut mot Heleneholmen dit vi brukade ha vår skidrut, men vi hann bara 200–300 m från Nyländsvägen (nuvarande riksväg 8) så sprang en varg framför oss! Avståndet till vargen var ungefär 250 m. Vi visste genast att det var en varg. I radionyheter hade man talat om att vargen var på väg hit. Vargen var ett samtalssämnne bland folk. Vi vände tillbaka till Heleneholms och ringde till polisen. Vargen kom från Bergbackegårdarna (Granolund) och den sprang söderut till Hanrikärrret, ett område i hörnet av riksätan och Malaxvägen. Så började jägare komma. Jag vet inte varifrån de kom. Förstas från Malax, men även finsktalande som vi inte kände anslände. De kom på lastbilslast och hoppade av. Någon kommenterade och placerade ut jägarna på pass. Möjligen kunde jägarna tillhöra skyddsskären.

Vargjakt i Malax år 1941

Aanacko 2018

med bilder från det gamla Malax

Almanackan är utgiven av Malax museiförening r.f. Årgång 23.

Berts kvarn byggdes 1935 i Malax å i Bertsgårdarna. Den försågs med utrustning som gjorde det möjligt att också mala vete, en funktion som var vida efterfrågad den här tiden. Kvarnkunderna kom från hela Malax men även från grannkommunerna med sina vetesäckar. I huset på bilden hade kvarnstenarna redan länge stått stilla och det ståtliga huset var inte längre någon prydnad i landskapet. Fotot togs 1982 strax innan kvarnen revs. — Foto Kaj Berts. Malax museiförening; skannad från Kaj Berts bild 2017.

Höstfärger i den kända vyn med paviljongen och båthusen nere i Åminne. År 2017 förändrades bilden genom att paviljongens tak byggdes om. Nu finns ett gemensamt tak över båda paviljongdelarna. Resultatet är både snyggt rent visuellt och positivt för akustiken i paviljongen. Bra jobbat!

Aanacko 2018

Almanackan 2018 är den 23:e i ordningen som med bilder och texter ger information om det gamla (primär-) Malax. Tack för inlämnade bildförslag, fotografier som inte har använts finns sparade för kommande Aanackor.

Årets artikel är en del av en uppsats, som **Ester Herrgård** som 18-åring skrev om kampen för Finlands frihet för 100 år sedan. Ester Herrgård verkade sedermera som folkskollärare i Köpings skola (nuvarande Yttermalax skola) åren 1922–1961 med några korta avbrott som lärare vid folkhögskolan Breidablick.

Också i årets upplaga ingår ”kom-ihåg-tider” – för både museiföreningens och riksomfattande evenemang. Årets färgklickar utgörs av bilder på blommor, som **Margaretha Lindholm** fotograferat i museitradgården vid Brinken.

Ett Gott År 2018 tillönskas alla! Ett stort tack till annonssörerna för viktigt stöd! Inkomna medel från försäljningen används för museiföreningens kulturella evenemang.

Malax museiförening

Ansvarig utgivare: Malax museiförening rf. *Almanackans innehåll och utformning:* Kerstin Hägen (bildtexter), Gustav Smulter (annonser), Nina Sten (kalendergranskning, korrektur) samt Göran Strömfors (sammansättning, layout, färgbilder om ej annat namn nämns). Britt-Helen Flemming, Kerstin Hägen och Nina Sten sköter distribution.

Tidigare års Aanacko-bilder

Bildtextkorrigeringar i **Aanacko 2016 och 2017:**

Juli 2016 (lilla bilden): Enid Åback, Åminne, har meddelat att muddringen skedde i mars 1960 (inte 1959).

September 2017: Edits söndagsskola. Pojken fjärde från vänster i övre raden är Bror Forsback. Ulla-Maj Blom f. Smedback meddelade om felet.

Oktober 2017: Emil Brogård, sittande längst till höger, var Malaxbo från Långåminne, där han bodde hela livet med sina bröder. Många personer har påpekat detta, tack för rättelsen!

November 2017: Ingen har identifierat platsen för eller deltagarna i ”kådan-kalaase”. Tack till Inger Krüger, som har påpekat att bilden inte kan vara tagen i början av 1940-talet, eftersom det finns en sockerskål på bordet. Socker var strängt ransonerat under 1940- och halva 1950-talet. Bilden kan alltså vara från 1930- eller 1920-talet. Om någon ännu har ett tips, ring oss!

Aanacko-bilderna 2018

Har du rättelser eller tilläggsinformation om bilderna i denna upplaga? Kontakta gärna **Nina Sten** på telefon 050-3003234 eller e-mail nina_falk@hotmail.com. Bland uppgiftslämnarna utlottas tre exemplar av **Aanacko 2019**.

Ester Herrgård: Mina intryck från Finlands frihetskamp.

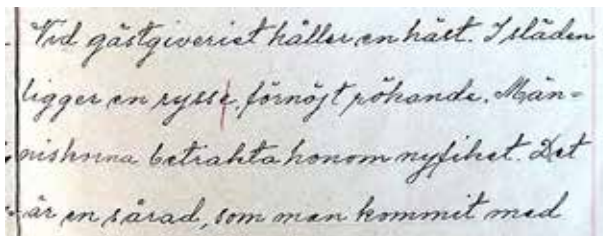
FÖRBEREDELSENA TILL FRIHETSKAMPEN hade pågått länge. Även i min hemsocken hade redan på hösten bildats en skyddskår, som sammankom till övning ett par gånger i veckan, och man hörde talas om mystiska vapentransporter o. dyl. Man märkte nogsam, att någonting var i görningen, och bekräftelse därpå fick man, då, kort före jul, skyddskåren fick order att infinna sig i Sundom.

Denna gång fick dock kåren återvända hem, efter att ha tillbragt natten i ungdomsföreningens lokal, där den, under väntan på vidare order från Vasa undervisades i konsten att förbinda sår och sköta granater av ledaren, den sedermera så berömde löjtnant Peltokangas.

Så kommo upproren i Toby och Sundom juldagarna. Men ännu hade man svårt att fatta, att utbrottet var så nära – åtminstone vi ungdomar. Vi firade i lugn och ro vårt julmöte med gran, tomtar och lekar. På lördagskvällen – dagen före krigsutbrottet – hade vi syföreningsmöte. På samma gång hade även skyddskåren sin övning. Vi skrottade åt de klumpiga vändningarna och den ihärdiga iver, som drev svetten på deras pannor. Efteråt lekte vi i ringlekar och glädjen stod högt i tak. På hemvägen glammade vi ännu och lekte snöbollskrig. Icke kunde vi då ana, att det var för sista gången på lång tid framåt, och att våra hurtiga gossar följande kväll skulle, med geväret på axeln, draga ut till en allvarligare lek, varifrån några av dem skulle återvända stela, livlösa.

Aldrig glömmar jag kvällen den 27 januari 1918. Skyddskåren

I januari 1918 hade Ester Herrgård (1899–1993) nyligen fyllt 18 år och var elev i Vasa Fruntimmerskola, där hon senare det året fick i uppgift att skriva en uppsats om sina intryck från Finlands frihetskamp. Ester skrev en lång berättelse, där hon redogör för sina personliga upplevelser. Uppsatsen omfattar minst två skrivhäften, men endast första häftet finns bevarat. Artikeln här intill är en avskrift av de 12 första sidorna, som berör händelser och stämningar från senhösten 1917 till början av februari 1918, såsom Ester upplevde dem i Malax.

hade fått order att infinna sig i ungdomslokalen, varifrån den skulle begiva sig mot Vasa. Min syster och jag gingo för att bevittna avfärden. Kvällen var mörk, och ett sakta duggregn föll. På vägar och stigar, som ledde till mötesplatsen, sågo vi nu och då mörka skepnader skymta med gevär och matsäck på ryggen. Pinglandet av bjällror hördes tidtals, eljest härskade fullständig tystnad. Vid mötesplatsen vimlade det av skyddskårister, nyfikna åskådare, åkdon och hästar. Intressant var att iakttaga allmänna stämningen. Pojkarna äro i allmänhet vid gott humör, skämta med flickorna, av vilka några se rätt nedstämda ut, och lugna gummorna, som oroligt spörja, vad allt detta månde betyda. Så placerar man sig i slädarna, och det långa tåget försvinner i skogen, sjungande Vasa marsch.

Tidigt nästa morgon kommer grannen in och ser hemlighetsfull och förstående ut. Han vill inte riktigt komma fram med, vad han har på hjärtat – fruktar väl att oroa föräldrarna – min bror var nämligen med dem, som föregående kväll foro mot Vasa. Äntligen kommer det fram. Han har jämte några andra vaktat vägen söderut, därifrån man fruktade att ryssarna skulle komma sina kamrater i Vasa till hjälp. Så hade de hört, där de suttit lutade mot trädstammarna, hur det plötsligt börjat skjutas häftigt mot norr. I flera timmar hade det ljudit, som om man trampat en symaskin eller stjälpit en vedtrave. Och gubbarna hade blivit hemska till mods. Gud vete, huru många liv där i natt gått till spillo, och vilket öde blir Vasa stads?

Någon läsning kommer ej i fråga den dagen. Jag går i stället ut i byn och får veta från telefoncentralen, att Vasa erövrats av skyddskåristerna utan någon manspillan å deras sida. Hurra! Yr av glädje rusar man mot alla mötande, meddelande dem sin vetskap. Mycket folk är i rörelse, alla lika ivriga och glada.

Mot eftermiddagen samlar sig en ny skara, som begiver sig söderut för att avvärja ryssarna, vilka äro förlagda i grannsocknen. Endast ett tjugotal gevär har man, de övriga beväpnar sig med störar. Ortens klockare övertar ledningen. Han är halt och företer en föga krigisk anblick, men morsk kan han vara. Detta funno väl ryssarna också, ty de läto avvärja sig.

Men hemma fortsätter jag min promenad och hör så plötsligt ett skarpt gevärsskott, som kommer hjärtat att klappa litet snabbare. Jag undrar vad det kan vara? Det är endast en mindre pojke, som återvänt med en av hästarna och på detta sätt vill visa sitt krigiska lynne. Den lille parveln var dock ej så modig, han föregav sig vara. Jag hörde nämligen efteråt, att han smugit sig undan och återvänt hem, då de andra redde sig att tåga över isen. – Min fantasi är uppjagad, och jag tror mig därför i en mötande besynnerlig mansperson se en förrymd ryss. Men mannen såg också mystisk ut: besynnerligt klädd och med

Ett kollage i Ester Herrgård's fotoalbum. Hennes bror Viktor Herrgård och Hugo Bonn var två av skyddskåristerna från Malax, som deltog i avvärjandet av ryska soldater i Vasa under ledning av jägarlöjtnant Oskar Peltokangas. Både Hugo Bonn och Oskar Peltokangas stupade i Tammerfors.

en hög vitgrå mössa på huvudet, liknande dem jag sett ryska officerare begagna. Dragen var fina och regelbundna och blicken skygg och förvirrad. Efteråt hörde jag att mannen var sinnessvag.

Vid gästgiveriet håller en häst. I släden ligger en ryss, förnöjt rökande. Människorna betrakta honom nyfiket. Det är en sårad, som man kommit med söderifrån till läkaren. Kusken, en bonde, pysslar om honom och jämkar till rätta kuddar och filter, och gästgivarmor kommer ut och bjuder på kaffe.

Efter hand inlöpa säkrare underrättelser från Vasa, och efter några dagars förlopp får man tillfälle att själv tala med gossarna, som varit med om intagningen.

Malax skyddskår fotograferad i början av 1920-talet. Det är verkligen inte enkelt att identifiera personer som fotograferats för nästan 100 år sedan, i synnerhet som de har skinnmössan neddragen ända till ögonbrynen. Det här fotografiet fanns i *Aanacko* 2009 med en uppmaning att meddela om någon av männen var igenkänd. Nu gör vi ett nytt försök. Hittills har vi fått fram att mannen längst bak till vänster är Erik Kvist och mannen i andra raden tredje från höger är Joel Båtman. I raden längst fram från vänster är andra mannen Torsten Fant, fjärde Viktor Herrgård och sjätte Viktor Berts. Känner du någon av de andra, meddela oss! – *Okänd fotograf.* Malax museiförenings bild, skanning 2004 från Ester Herrgård's bildsamling

Gott
Nytt
År!

Krigargravens i Malax 1918.

Omkring 1924 reste "Tacksamma Malaxbor" en minnesstod vid de i frihetsskampen fallnas gravar. Nio unga män mellan 17 och 27 år gamla föll: Alexander Orre, Johannes Brännback, Arvid Sandelin, Arvid Köping, Artur Berts, Viktor Gästgifvars, Hugo Bonn, Jaakko Talso och Magnus Majors. År 1953 fästes stenplattan med Jarl Hemmers dikt på monumentet över de fallna 1939–1940 och 1941–1944. – Foto Torsten Lindgård. Malax museiförening; skannad 2001 från Birgit Lindgårds bild. – Bakgrundsbild: Åminnevägen 1963, foto Inga Hagman; hela bilden: se Aanacko 2000.

Januari 2018 – Torsmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
1	1	2	3	4	5	6	7
2	8	9	10	11	12	13	14
3	15	16	17	18	19	20	21
4	22	23	24	25	26	27	28
5	29	30	31				

Anteckningar

- 1 Nyårsdagen
- 6 Trettondagen
- 27 Minnesdagen för förintelsens offer
- 28 Presidentval, 1:a omgången

Köpingsvägen 3, tel: 06 365 1209

 Malax Apotek
www.malaxapotek.fi

Nya öppettider
må-fr 8.30 – 18
lö 9 - 14

Cikoria
(*Cichorium intybus*)
Kallas ibland
vägvårda.
Mångårig växt.
Roten användes
under kriget som
kaffesurrogat, bladen
kan ätas som sallad.

Hos bonden Erik Mattlar i Kyrkbyn hyrde Malax sparbank ett rum för sin verksamhet, som inleddes i maj 1903. Rummet blev snart för trångt, varför banken köpte hela huset. Redan 1933 konstaterades att huset var för litet. Depression och krig fördröjde byggandet men 1950 flyttade banken in i ett nybyggt hus i Övermalax. Principalerna, en manstark skara, är fotograferade utanför det nya huset för 50-årshistoriken 1953. Sittande från vänster: Gunnar Köping, Johannes Söderlund, Gustav Hallin, Viktor Udd, Edvard Forsberg, Viktor Berts, Edvard Fogde. Stående från vänster: Evert Røjdal, Elis Bäcklund, John Brännback, Edvin Bonnäs, Alfred Granholm, Einar Glasberg, Paul Nordström, Edvin Smeds, Birger Hinders, John Skinnar. Mattias Udd var inte närvarande vid fotograferingen. – Okänd fotograf. Malax museiförening; skannad 2001 från John Forsbergs bild.

Februari 2018 – Göjemånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
5				1 	2	3	4
6	5 	6 	7	8	9	10	11
7	12	13	14	15	16	17	18
8	19	20	21	22	23	24	25
9	26	27	28 				

Anteckningar

*”Allt va int
betär förr ...”*

Kb Sanifast Ky

Sami, tel. 0500 324120 www.sanifast.fi

Mauritansk rödmalva

(*Malva sylvestris mauritiana*)
Ettårig prydnads-
och medicinalväxt.
Ansens verksam
mot irritationer
i svalg och
luftvägar.

- 1 Nya presidenten tillträder
(om vald i första omgången)
 - 4 **Kyndelmässodagen**
 - 5 Runebergsdagen
 - 6 Samiska nationaldagen
 - 11 **Fastlagssöndagen**
Presidentval, 2:a omgången
 - 13 Fastlagstisdagen
 - 14 Alla hjärtans dag
 - 28 Kalevaladagen,
den finska kulturens dag
- Utgivare: Malax museiförening r.f.

Medborgarskolan ersatte aftonskolan 1959. Medborgarskolan hölls i Köpings folkskola för elever från hela Malax. Fotot föreställer den första klassen läsåret 1959-60. Längst fram från vänster: Vivi Liljeros, Siv-Britt Skinnar, Berit Gullberg, Birgitta Gullholm, Anita Norrman, Christine Silfver, Lisbet Udd, Brita Styris. Andra raden: Karl-Erik Edenvall, Hasse Nordman, Karl-Erik Back, Gunni Udd, Kerstin Alm, Lisa Höstman, Gunnel Alm. Tredje raden: Birgitta Åkerberg, Karin Uppgård, Siv-Britt Ström, Karita Hagner, Monika Snickars, Per-Erik Östman, läraren Viktor Storfors. Fjärde raden: Lars-Erik Nordkvist, Karl-Johan Glasberg, Per-Erik Sved, Jan-Erik Våglund, Jan-Erik Berts, Jan-Erik Sandelin, Karl-Erik Strömfors. Femte raden: Harry Ljungqvist, Leif Granholm, Göran Våglund, Martin Malm, Keijo Runonen, Håkan Våglund, Per-Erik Herrgård. – *Okänd fotograf.* Malax museiförening; skannat från Brita Melins bild. Personerna identifierade av Brita Melin.

Mars 2018 – Vårmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
9				1 	2	3	4
10	5	6	7	8	9	10	11
11	12	13	14	15	16	17	18
12	19 	20	21	22	23	24	25
13	26	27	28	29	30 	31	

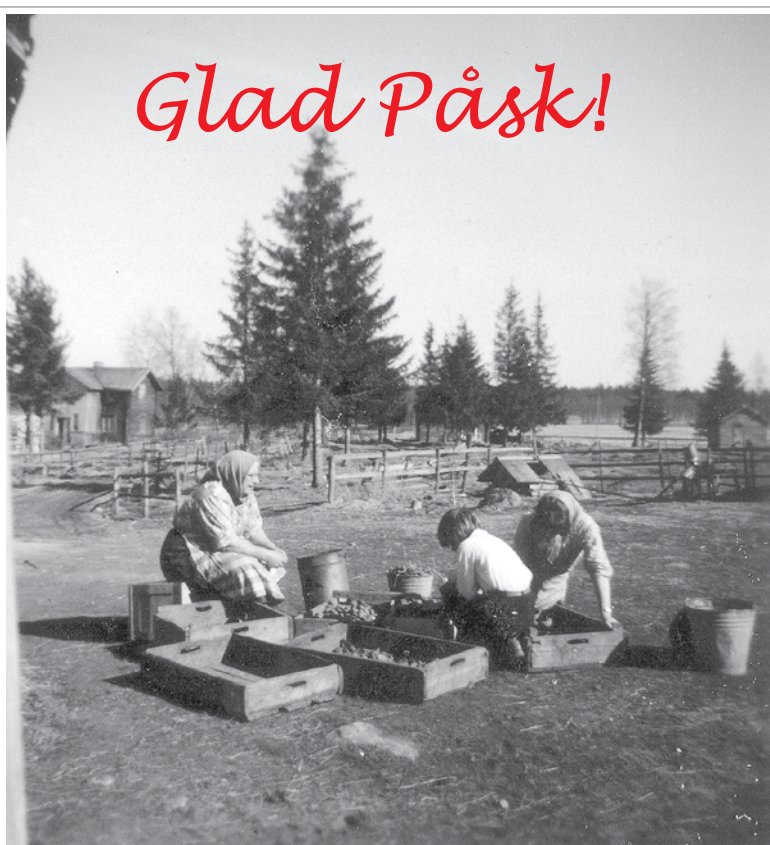
Anteckningar

Vi finns nära dig.
Ring oss 06-534 2000
eller kom in på Kvarnvägen 7 i
Övermalax
öppet endast måndagar

Atlasblomma
(*Clarkia amoena*)
Ettårig
prydnadsväxt.

- 1 Nya presidenten tillträder
(om vald i andra omgången)
- 8 Internat. kvinnodagen
- 18 Marie bebådsdagen
- 19 Minna Canth-dagen,
jämställdhetsdagen
- 20 Vårdagjämningen
- 25 Palmsöndagen
Sommartiden börjar
- 30 Långfredagen
Ålands demilitarisering
och neutralisering

Kolins kansakoulu, elever fotograferade omkring 1955: Nedre raden från vänster: Reijo Ihanamäki, Henry Hanka, Pentti Ihanamäki, Olavi Nummela. Övre raden från vänster: Laila Lahola (Uppa), Marja-Liisa Nummela, Sirkka-Liisa Rahko, Hilka Rajala (Hemming). Lärare Amalia Saari. – **Sättpotatisen tas upp** hos Rajalas i Kolnebacken i mitten på 1950-talet. Vi som var unga på 1950-talet minns, att den sysslan nödvändigtvis måste utföras 1 maj, så också hos Rajalas. Här är det mor Elsa Rajala med dotter Hilka och svärdotter Anni, som arbetar i solskenet. – Okänd fotograf. Malax museiförening; skannade 2017 från Hilka Hemmings bilder.

April 2018 – Gräsmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
13							1
14	2	3	4	5	6	7	8
15	9 	10	11	12	13	14	15
16	16	17	18	19	20	21	22
17 18	23 30	24	25	26	27 	28	29

Anteckningar

- 1 Påskdagen
- 2 Annandag påsk
- 8 Romernas nationaldag
- 9 Mikael Agricola-dagen, finska språkets dag
- 27 Nationella veterandagen
- 29 Ålands flaggas dag
- 30 Valborgsmässoafton

Utgivare: Malax museiförening r.f.

PAPPADAGIS
NESTE

DÄCK
TILL ALLA
ÅRSTIDER
FRÅN OSS

Neste Pappadagis Malax 06 365 1713

Bolmört
(*Hyoscyamus niger*) i Häxans örtagård. En ettårig växt som är mycket giftig. Bolmört har använts som medicinalväxt mycket långt tillbaka i tiden. Använts mot örsprång och tandvärk, samt som bedövningsmedel.

Konfirmanderna på väg uppför kyrkbacken på vandringen från bönehuset till kyrkan den 5 juni 1960 anförda av Daniel Still och Elmer Rosengren. Fotograf var Evald Holmgren, som stod på stenröset vid gravgården och fick en lyckad bild av ungdomarna och Klockarbacken i bakgrunden. Uppgiftslämnaren Brita Melin minns att det var en solig och fin dag. – Foto Evald Holmgren. Malax museiförening; skannat från Brita Melins bild.

Maj 2018 – Blomstermånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
18		1 	2	3	4	5	6
19	7	8	9 	10	11	12 	13
20	14	15	16	17	18	19	20
21	21	22	23	24	25	26	27
22	28	29	30	31			

Anteckningar

- 1 Första maj, valborgsdagen, det finländska arbetets dag
- 9 Europadagen
- 10 Kristi himmelsfärdsdag
- 12 Snellmansdagen, finskhetens dag
- 13 Mors dag
- 20 Pingstdagen De stupades dag
- 22 maj: Guidad vandring längs Järnåldersleden, Storsjön. Samling kl. 18 vid klockstapeln.

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Pingstlilja
(*Narcissus poeticus*)
Lökväxt som fanns i Orregårdens trädgård redan på systrarna Orres tid .

På Vendla och Viktor Snickars gård i Vias firades bröllop sommaren 1949 för brudparet Anna Snickars och Arvid Wester från Maxmo. **Översta raden från vänster:** Elin Westin f. Snickars, ett par från Maxmo, Einar Snickars, Karl Westergård, Torsten Grönroos. **Andra raden uppför:** Lennart Snickars med maka Ina f. Nyman, Holger Snickars, Ester Snickars f. Ahlskog, änka efter 6.4.1940 stupade Gunnar Snickars, Marita Snickars, Ragni Snickars, Hjördis Backman, förlovad med 16.6.1944 stupade Hugo Snickars, Gunhild Snickars, Milda Westergård f. Snickars, Tyra Grönroos f. Snickars, Birger Pörn, Ingmar Snickars. **Tredje raden uppför:** Birger Snickars med maka Elin f. Sandelin, Alina Granholm, Viktor Snickars, Elvi Snickars, brudparet, Vendla Snickars, Senni f. Snickars med maken Hugo Pörn, Elis Snickars. **Längst fram:** Göran Grönroos, Ulla-Britt Nyman brorsdotter till Ina Snickars, Boris, Kajsa och Monica Snickars, Martin, Brita och Ulla Grönroos, Kurt Pörn, Börje Snickars. – Fotograf Thure Westin, Westins ateljé, Sollebrunn. Malax museiförening; skannat från Holger Snickars bild. Uppgifter av Holger Snickars.

Juni 2018 – Sommarmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
22					1	2	3
23	4 	5	6	7	8	9 	10
24	11	12	13	14	15	16	17
25	18	19	20	21	22	23 	24
26	25	26	27	28	29	30	

Anteckningar

HAVETS RANGE ROVER

Targa®

OY BOTNIA MARIN AB
www.targa.fi

**Smörboll,
bullenblomster**
(*Trollius
europaeus*)
Tidigblommande,
mångårig
prydnadsväxt.

4 Försvarets fanfest
5 Världsmiljödagen
9 Ålands självstyrelsedag
21 Sommarsolståndet
23 **Midsommardagen**
Finlands flaggas dag
16 juni: **Båtens dag**
vid Kvarkens båtmuseum kl.13.
26 juni: **Museerna öppnar**
för sommarsäsongen.

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Släkträff i Bränno sommaren 1924. Tre generationer möttes en vacker sommarsöndag, de äldsta och de yngsta var mangrant på plats. Men i mellangenerationen finns bara tre unga kvinnor med barn i famnen, deras äkta män är i Kanada och Amerika, dit det här fotot säkert skulle sändas. Vid samma tillfälle togs också enskilda foton av respektive mamma med barn. **Längst bak från vänster:** Anna Storfors med sonen Alfred, husbonden Isak Storfors, Erik Sjöholm från Majors, Eriks dotter Sefa (Serafina) Storsved med sonen Elis och Maria Storfors med sonen Karl. **Mellanraden:** värdinnan Maria Storfors med Annas son Viktor, Hanna Sjöholm med Marias dotter Elise, Anna-Lisa Nyman med Marias dotter Elin. **Längst fram:** Annas barn Vilhelm, Ines och Edvin tillsammans med faster Fanny Storfors, g. Nyholm. Annas man Johan Isak hann knappast få fotografiet, han förolyckades i augusti samma år. Marias man Hugo ådrog sig lungproblem i gruvarbete och dog 1932. Sefas man Emil (Annas kusin) var den enda som återvände till ett normallångt liv. – *Fotograf Ida Malmberg.* Malax museiförening; skannat från Kerstin Hägens bild.

Juli 2018 – Hömånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
26							1
27	2	3	4	5	6 	7	8
28	9	10	11	12	13	14	15
29	16	17	18	19	20	21	22
30 31	23 30	24 31	25	26	27	28	29

Anteckningar

6 Eino Leino-dagen,
diktens och sommarens dag
22 Röt månaden börjar
27 Sjusovardagen

1 juli: Öppna trädgårdar
vid Brinkens museum kl 12–18
15 juli: Hembygdsdagen vid
Brinkens museum kl. 11/13
24 juli: Öppet hus vid Långfors
kvarn kl 18

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Kundägd från början.

Andelsbank

Luktärt (*Lathyrus odoratus*)
Ettårig prydnadsväxt.

Augusti 2018 – Skördemånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
31			1	2	3	4	5
32	6	7	8	9	10	11	12
33	13	14	15	16	17	18	19
34	20	21	22	23	24	25	26
35	27	28	29	30	31		

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Köpings folkskola, klasserna III-VII läsåret 1953-54 (sista året i gamla skolhuset i Köpings). **Första raden:** Lisa Höstman, Gunni Udd, Gretel Nordkvist, Barbro Backman, Gunnel Lundfors, Brita Köping, Brita Levlin, Mari-Anne Damsten, Kajsa Strömfors, Anita Bonnäs, Helena Sundbäck, Siv-Britt Skinnar, Mari-Ann Udd, Ebba Malm, Anita Båsk. **Andra raden:** Rainer Staffans, Jan-Erik Våglund, Karl-Erik Strömfors, Einar Sjöstrand, Jan-Erik Berts, Astrid Back, Mona Storm, Karin Nordkvist, Hans Nordman, Per-Erik Östman, Lars-Olof Nordkvist, Rolf Köping, Peter Berts, Erik Vesterback. **Tredje raden:** Karl-Erik Åvall, Ingmar Hagstrand, Torvald Back, Ingmar Sundbäck, Bo Forsberg, Bror Malm, Greta Back, Helena Broman, Mariann Kullberg, Monika Haasiosalo, Brita Backman, Estrid Strömfors, lärarinnan Ester Herrgård. **Fjärde raden:** Klas Damsten, Klas Berts, Holger Köping, Börje Hydén, Bengt Långgård, Karl-Johan Malm, Alf Långback, Ralf Hägen, Robert Råholm, Keijo Runonen, Nils Holm, Björn Fant, läraren Georg Nylund. I bakgrunden till höger ses en del av Malmns läskedrycksfabrik. – Okänd fotograf. Malax museiförening: skannat från Anita Häggdahls bild. Personerna identifierade av Anita Häggdahl.

September 2018 – Höstmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
35						1	2
36	3	4	5	6	7	8	9
37	10	11	12	13	14	15	16
38	17	18	19	20	21	22	23
39	24	25	26	27	28	29	30

Anteckningar

5 Företagardagen
23 Höstdagjämningen
30 Mikaelidagen

9 september kl 13:
Europeiska kulturmiljödagarna
(platsen öppen). Tema: Känn ditt
arv, berätta din historia.

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Aktia

Bättre
så.

Bank / försäkring / fastighetsförmedling
Boka tid på 0800 0 2470 eller aktia.fi.

Stjärnflocka, Linnés dottrar
(Astrantia major) Mångårig
prydnadsväxt. Fjäril: påfågelläga.

Omkring 1917 samlades de här fem kvinnorna hos sömmerskan Edla Stolpe-Uppgård, som förevisar sin moderna trampsymaskin av märket Singer. Bakom Edla bladdrar Jenny Björkas i en journal med det nya dammodet. Hilma Backman-Ståhlback (längst till höger) och Maria Köping syr. Längst till vänster underhåller Elisabet Svevar sina väninnor med musik på det ryska tresträngade instrumentet balalajka. Lägga märke till kvinnornas fina förkläden, det gällde att skydda klänningarna. Personerna identifierade av Siri Hagback och Nanny Dahl. – Fotograf Selma Bostrom. Malax museiförening; sls 1432-145, bilden erhållen från Svenska litteratursällskapets arkiv. Bilden litet beskuren upp- och nedtill.

November 2018 – Vintermånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
44				1	2	3	4
45	5	6 	7	8	9	10	11
46	12	13	14	15	16	17	18
47	19	20	21	22	23	24	25
48	26	27	28	29	30		

Anteckningar

Den finlandssvenska och den svenskösterbottniska vimpeln

**Lindberg
Construction**

Byggnader
i element

0500 733701
ove.lindberg71@gmail.com

Vallmo
(*Papaver
somniferum*)
Ettårig
prydnadsväxt.

- 3 Alla helgons dag
- 6 Svenska dagen,
Gustav Adolfsdagen
- 11 Fars dag
- 20 Barnkonventionens dag

Gårdsgruppen Ahlskogs (Aschkusch) i Yttermalax mittemellan Bränno och Tuvas på södra sidan av ån fotograferad en vacker vinterdag år 1982. Det hade kommit mycket snö och den här dagen var det troligen töväder, för snön har dräsat ner från en del tak. Tuvasvägen slingrar sig mellan husen mot nästa skarpa kurva vid Herrgårds (*Härrgusch*). Gårdsgruppen till höger i bild står ännu kvar men den ståtliga stugan till vänster har gett plats för ett nytt hus. – Foto Göran Strömfors/ÖFPL, 17 januari 1982. Malax museiförening; skannad 2016 från bild i Österbottens förbunds bildarkiv.

December 2018 – Julmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
48						1	2
49	3	4	5	6 	7	8 	9
50	10	11	12	13	14	15	16
51	17	18	19	20	21	22	23
52 1	24 31	25	26	27	28	29	30

Anteckningar

- 2 Första söndagen i advent
- 6 Självständighetsdagen
- 8 Sibeliusdagen,
den finländska musikens dag
- 9 Andra söndagen i advent
- 13 Luciadagen
- 16 Tredje söndagen i advent
- 22 Vintersolståndet
- 23 Fjärde söndagen i advent
- 24 Julafton
- 25 Juldagen
- 26 Annandag jul, Stefanidagen
- 28 Menlösa barns dag
- 31 Nyårsafton

Utgivare: Malax museiförening r.f.

MÅ-FRE 7-21 | LÖ 7-21 | SÖ 10-21

S-market Köpings
Malmgatan 12, 66100 Malax

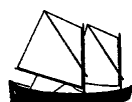

Allmogekultur - Museitradgård - Bruksbåtar - Fisketraditioner - Arkeologi - Kulturmiljö

Brinkens museum
Malax

Öppethållningstider: se <http://museum.malax.fi/index.html>

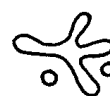

Kvarkens båtmuseum
Åminne

MALAX

MUSEIFÖRENING rf

Järnåldersleden, Storsjön
Fäbodstigen, Molapne

Stigarna, fäbodstugan och fähuset är öppna året om.

Besök museiområdena!

Välkommen 2018!

AKTIASTIFTELSEN I MALAX s.r.

Aktia stiftelsen i Malax är grundad år 1993 med medel från Aktia Sparbank (tidigare Malax Sparbank). Stiftelsens ändamål är att främja sparandet och stöda hembygden med understöd för verksamhet som gynnar kultur, barn och ungdom samt idrott och annan allmän- och samhällsnyttig verksamhet i Ytter- och Övermalax.

Bidragen utdelas från den dividend som stiftelsen får av sina aktier i Aktia Bank Abp under våren-sommaren.

År 2017 utdelade stiftelsen sammanlagt 210 000 € i olika bidrag och understöd.

År 2017 utdelades bl.a följande bidrag

- Malax If:s olika sektioner: 33 000 €
- Åminne Folkpark: 30 000 €
- Uf Strimman: 10 000 €
- Övermalax Uf: 10 000 €
- Malax museiförening: 10 000 €
- Malax Veterantraktorförening: 3 000 €
- Folkhälsan i Malax: 3 000 €
- Malax-Petalax-Bergö 4H: 3 000 €
- Åminne hamn rf: 5 000 €
- Övermalax Jaktklubb: 4 000 €
- Stipendier till Malaxskolor: 5 000 €
- Fondskolan vid Gymnasiet i Petalax

Årets bidrag skall sökas **inom februari månad** med blankett som finns i Aktias kontor. Stiftelsens ombudsman Lars-Göran Sperring ger närmare upplysningar, tel 050 526 2206 eller e-post lg.sperring@gmail.com

Aktia stiftelsen i Malax önskar alla ett framgångsrikt år 2018!

Årets Storjetar: 1995 Leif Sjöström, 1996 Mirjam Wahlmann, 1997 Ralf Norman, 1998 Siri Hagback, 1999 Britt-Helen Flemming, 2000 Niklas Sandqvist, 2001 Toivo Kultti, 2002 Håkan Malm, 2003 Lorenz Uthardt, 2004 Sven och Lars Hemming, 2005 Folke Forsberg, 2006 Johan Carpelan och Mikael Ljungqvist, 2007 Göran Strömfors, 2008 Karl-Johan Sjöström, 2009 Fredrik Smulter, 2010 utsågs ingen till Storjetar, 2011 Håkan Jäntti, 2012 Leif Snellman, 2013 Mikko Ollikainen, 2014 Lars Varstala, 2015 Janne Sjöström, 2016 Runo Östvall och 2017 Ann-Maj Granstubb och Jukka Rajala-Granstubb. Storjetarna utses av Lions Club Malax.